

Sygnatura akt VI Ka 61/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **1 marca 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa (spr.)

Sędziowie SSO Marcin Mierz

SSO Kazimierz Cieślowski

Protokolant Katarzyna Kajda-Broniewska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2016 r.

przy udziale Jacka Sławika

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

sprawy **P. M. (1) s. P. i B.,**

ur. (...) w miejscowości K.

oskarżonego z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§1 kk

T. O. (1) s. A. i D.,

ur. (...) w O.

oskarżonego z art. 280§1 kk w zw. z art. 64§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 30 października 2015 r. sygnatura akt VII K 344/15

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt. 1 w ten sposób, że karę pozbawienia wolności wymierzoną oskarżonemu T. O. (1) obniża do 2 (dwóch) lat;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. M. i adw. S. K. kwoty po 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmujące kwoty po 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Sygn. VI Ka 61/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 30.10.2015r. T. O. (1) został uznany za winnego tego, że w dniu 22.02.2015r. w Z. działając wspólnie i w porozumieniu z P. M. (1) i A. O. (1), używając wobec D. R. przemocy polegającej na kilkukrotnym uderzeniu w tył głowy i kopaniu po nogach, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia telefonu komórkowego marki A. (...) o wartości 150 zł, jednocześnie powodując zniszczenie okularów pokrzywdzonego na kwotę ok. 140 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 22.08.2011r., sygn. akt VII K 280/11, objętej karą łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 3.04.2013r., sygn. akt VI K 641/12, w okresie od 19.11.2010r. do 28.06.2011r. oraz od 11.10.2011r. do 24.03.2014r., tj. przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na mocy art. 280 § 1 kk skazany został na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 46 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 175 zł, solidarnie z oskarżonymi P. M. (1) i A. O. (1).

Na mocy art. 44 § 2 kk orzeczono przepadek przedmiotów, które służyły do popełnienia przestępstwa.

Na mocy art. 230 § 2 kpk orzeczono zwrot zatrzymanych rzeczy osobom uprawnionym.

Na mocy art. 63 § 1 kk zaliczono oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania w dniu 24.02.2015r.

Na mocy art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego T. O. (1), który zarzucił orzeczeniu:

1) błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonemu odpowiedzialności karnej za czyn wskazany w pkt 1 wyroku jako współsprawcy czynu z art. 280 § 1 kk, podczas gdy prawidłowe ustalenie stanu faktycznego winno prowadzić do wniosku, iż oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona co najwyżej pomocnictwa w dokonaniu czynu z art. 280 § 1 kk;

2) rażącą niewspółmierność kary polegającą na nieuwzględnieniu przy wymierzaniu kary okoliczności łagodzących dotyczących osoby oskarżonego T. O. (1).

W oparciu o podniesione zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie, iż oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona pomocnictwa w dokonaniu czynu stypizowanego w art. 280 § 1 kk, tj. przestępstwa z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 18 § 3 kk i wymierzenie mu za ten czyn kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, ewentualnie o zmianę wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez orzeczenie kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat.

Apelacja była zasadna jedynie częściowo, tj. w zakresie w jakim kwestionowała wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności. W pozostałej części zarzuty w niej podniesione nie zasługiwały na uwzględnienie. Nietrafny był zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na przyjęciu, że oskarżony był współsprawcą czynu z art. 280 § 1 kk. Sąd rejonowy prawidłowo ustalił, że oskarżony T. O. (1) działał wspólnie i w porozumieniu z oskarżonymi P. M. (1) i A. O. (1), co przesądza o tym, że był on współsprawcą przypisanego mu czynu, a nie tylko pomocnikiem, jak chce tego obrońca.

Obrońca wywodzi, że oskarżony T. O. w sposób „marginalny” przyczynił się do popełnienia przestępstwa rozboju przez oskarżonych P. M. i A. O., a jego decyzja o ułatwieniu dokonania tego czynu winna być rozpatrywana jedynie w kategoriach pomocnictwa, a nie współsprawstwa. Za taką interpretacją, zdaniem obrońcy, przemawia fakt, że

oskarżony ten nie brał udziału w naradzie oskarżonych P. M. i A. O. dotyczącej planowania czasu, miejsca i przebiegu dokonanego później rozboju. Według apelującego oskarżony T. O. nie wszedł w porozumienie z T. M. i A. O. co do sposobu dokonania czynu i nie brał udziału w podziale ról, co wyklucza przyjęcie konstrukcji współsprawstwa. Prawdą jest, że oskarżony T. O. nie uczestniczył w rozmowie P. M. z A. O., w trakcie której uzgodnili oni, że dokonają napadu rabunkowego na jednego z klientów klubu (...), niemniej jednak dalsza sekwencja zdarzeń wskazuje na to, że znał on plan obu napastników i w sposób świadomy przyłączył się do przedsięwziętej przez nich akcji przestępczej.

Podkreślić należy, że oskarżony T. O. zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i na rozprawie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W śledztwie szczegółowo opisał swoje zachowanie, wyjaśniając m.in.: „Po chwili zawołali mnie A. z P., żebym do nich podszedł. Wyszliśmy na zewnątrz. Wyszliśmy we trzech ja, A. i P.. A. powiedział do mnie, żebym stanął przy wejściu do klubu i pilnował, żeby nikt nie wszedł do ubikacji”, „On nie mówił mi konkretnie co chcę zrobić, ale domyśliłem się, że chcą kogoś napaść i okraść, bo nie mieli pieniędzy. Ja zgodziłem się. Stanąłem przy wejściu tak, że widziałem całą salę”, „P. założył kominiarkę na głowę i wszedł do ubikacji, za nim wszedł A. i zamknął drzwi. Usłyszałem ze środka jakby coś trzasnęło, nie słyszałem żadnych krzyków” (k.87). Treść tych wyjaśnień dowodzi, że oskarżony T. O. miał pełną świadomość co do planowanego przez P. M. i A. O. napadu rabunkowego i do realizacji tego planu przyłączył się. Wyraził zgodę na przyjęcie roli osoby, która w trakcie dokonywanego rozboju, będzie stała „na czatach” i z przyjętego zobowiązania wywiązał się. Swoim działaniem oskarżony zapewnił realizację uzgodnionego z innymi osobami wspólnego przestępczego zamachu. Nie można więc zgodzić się z obrońcą, iż oskarżony T. O. w sposób marginalny przyczynił się do popełnienia przestępstwa rozboju przez oskarżonych P. M. i A. O.. Udział oskarżonego T. O. w przestępstwie był rezultatem uzgodnionego podziału ról, zgodnie z którym P. M. i A. O. mieli napaść i okraść pokrzywdzonego, natomiast T. O. miał w tym czasie stać „na czatach”, pilnując, aby im nikt nie przeszkodził.

Zgodnie z art. 18 § 1 kk odpowiada za sprawstwo także ten, kto wykonuje czyn zabroniony wspólnie i w porozumieniu z inną osobą. Ustawa nie wprowadza żadnych dodatkowych warunków dotyczących formy porozumienia. Może do niego dojść nawet w sposób dorozumiany. Ważny jest zamiar współdziałania z inną osobą w wykonaniu czynu zabronionego. Do przyjęcia współsprawstwa nie jest konieczne, aby każda osoba działająca w porozumieniu realizowała osobiście znamiona czynu zabronionego, wystarczy aby osoba taka działała w ramach uzgodnionego podziału ról, umożliwiając innemu sprawcy wykonanie czynu.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego należało uznać, że oskarżony T. O. obejmował swoim zamiarem realizację ustawowych znamion przestępstwa z art. 280 § 1 kk. Wiedział bowiem – co wynika wprost z jego wyjaśnień – że P. M. i A. O. chcą kogoś „napaść” i „okraść”. Jego rola, którą dobrowolnie przyjął, polegała na staniu „na czatach”, na pilnowaniu, aby nikt nie wszedł do toalety, w której dokonywano rozboju na osobie D. R.. Zachowanie oskarżonego wykraczało poza ramy pomocnictwa określonego w art. 18 § 3 kk, przybierając postać współsprawstwa, o którym mowa w art. 18 § 1 kk. Wszedł on bowiem w porozumienie z innymi osobami, które obejmowało zastosowanie wobec pokrzywdzonego przemocy w celu dokonania kradzieży. Aby osiągnąć ten cel niezbędne było zabezpieczenie pomieszczenia toalety, w której przebywał pokrzywdzony, przed osobami trzecimi. Zadanie to przypadło oskarżonemu T. O.. Sąd rejonowy słusznie uznał, że oskarżony T. O. dobrowolnie przystąpił do zaplanowanej akcji, obejmował świadomością szczegóły przedsięwzięcia co do miejsca i czasu oraz sposobu działania i motywacji współsprawców. Zawarta w pisemnych motywach wyroku argumentacja wskazująca na to, że oskarżony T. O. był współsprawcą przestępstwa rozboju zasługiwała na akceptację. Dla oceny prawnej zachowania oskarżonego nie może mieć znaczenia, podnoszona przez obrońcę okoliczność, iż oskarżony T. O. nie odniósł z popełnionego przestępstwa żadnej korzyści. Do znamion kradzieży, również tej, o której mowa w art. 280 § 1 kk, nie należy osiągnięcie przez sprawcę korzyści majątkowej. Istotny jest skutek w postaci wyjęcia cudzej rzeczy ruchomej spod władztwa osoby uprawnionej i wejścia w jego posiadanie przez sprawcę. Telefon komórkowy skradziony pokrzywdzonemu znalazł się w posiadaniu oskarżonego T. O., który następnie zastawił go w lombardzie. Fakt, iż ostatecznie oskarżony nie skorzystał z owoców przestępstwa, w żadnym razie nie może go ekskulpować. Podobnego znaczenia nie może też mieć, wskazywana przez obrońcę okoliczność, że zgodę na udział w przestępstwie oskarżony podjął bez głębszej refleksji i pod wpływem impulsu.

Podsumowując, stwierdzić należy, iż kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku wykazała, że sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w oparciu o właściwie zgromadzony materiał dowodowy, rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, a ocena przeprowadzonych dowodów była obiektywna i uwzględniała kryteria określone w art. 7 kpk. Wywiedziona apelacja nie dostarczyła przekonujących argumentów pozwalających na skuteczne podważenie ustaleń sądu rejonowego. Przeprowadzone dowody dawały sądowi podstawę do przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w zakresie postawionego mu zarzutu. Sąd dokonał też prawidłowej subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod przepisy ustawy, kwalifikując czyn oskarżonego jako przestępstwo z art. 280 § 1 kk, popełnione w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 kk. Sąd rejonowy dostrzegł, że rola oskarżonego T. O. w dokonanym rozboju była mniejsza, niż pozostałych współsprawców, nie znalazło to jednak należytego wyrazu w wymiarze orzeczonej wobec tego sprawcy kary. Z tego powodu sąd odwoławczy obniżył orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności do dwóch lat – zgodnie z postulatem obrońcy. Wniosek obrońcy o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności nie zasługiwał jednak na uwzględnienie. Oskarżony był bowiem uprzednio wielokrotnie karany, w tym za umyślne przestępstwa podobne, a przypisanego mu czynu dopuścił się w warunkach recydywy określonych w art. 64 § 1 kk. Okoliczności te wskazują, że jest on sprawcą niepoprawnym, wymagającym oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych w warunkach izolacji penitencjarnej. Warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności nie byłoby wystarczające dla osiągnięcia wobec niego ustawowych celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku. Na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa.